

Stichting Hendrik Valk

Beleidsplan 2022-2025

1. Inleiding

De Stichting Hendrik Valk werd op 29 april 2008 opgericht door mevrouw Else Barbara Valk (1933-2022). De activiteiten van de stichting zijn overeenkomstig de statutaire doelstelling hoofdzakelijk gericht op

- de instandhouding van de werken van Hendrik Valk die in het bezit zijn van de Erven Valk (de 'collectie Valk')
- het bevorderen van de publieke belangstelling voor het werk en de persoon van Hendrik Valk.

De stichting heeft sinds 1 januari 2017 de status van culturele algemeen nut beogende instelling (ANBI) en verricht haar activiteiten op daarbij passende wijze. De stichting heeft geen winstoogmerk.

Dit beleidsplan heeft betrekking op de jaren 2022-2025. Het plan is een vervolg op het beleidsplan 2016-2019. In de tussenliggende periode, de jaren 2020-2021, heeft de stichting in verband met de Corona-pandemie relatief weinig activiteiten ontplooid. Nadat in het eerste kwartaal van 2022 de laatste Coronamaatregelen zijn vervallen, is de draad weer opgepakt.

In de vroege zomer van 2022 is de oprichter van de Stichting, Else Valk, komen te overlijden. Die treurige gebeurtenis heeft geen consequentie voor het voortbestaan van de stichting, hetgeen met het onderhavige beleidsplan wordt bevestigd.

2. Beknopte biografie van Hendrik Valk (1897-1986)

Hendrik Valk werd geboren in Zoeterwoude in 1897. Zijn vader was chef-ontwerper bij de zilverfabriek Van Kempen in Voorschoten. Hendrik Valk begon in 1912 zijn studie aan de Kunstacademie in Den Haag. Als schilder en graficus ontwikkelde hij zijn stijl van realisme naar expressionisme en uiteindelijk werkte hij in een unieke persoonlijke stijl door onderwerpen terug te brengen tot hun essentie. Daarbij gebruikte hij vrijwel uitsluitend rechte lijnen. Daarom wordt hij ook wel de kunstenaar van de klare lijn genoemd.

Rond 1920 werd Hendrik Valk door Theo van Doesburg gevraagd zich aan te sluiten bij De Stijl, een groep abstract werkende kunstenaars, waarvan ook Piet Mondriaan en Bart van der Leek deel uitmaakten. Valk weigerde dit en wilde zijn eigen weg gaan. In de volgende 60 jaar bouwde hij zijn eigen carrière op.

In 1926 verhuisde Valk naar Arnhem waar hij tot zijn pensioen in 1962 als docent aan de kunstacademie verbonden was. Daarna wijdde hij zich volledig aan zijn schilderkunst. Gedurende de jaren dertig en tijdens de oorlog schilderde Valk ook wel in een realistische stijl, maar vanaf 1945 werkte hij uitsluitend in de vlakke, lineaire stijl in heldere kleuren die hij in de periode 1917-1926 had ontwikkeld. Deze latere werken in de typerende 'Valk'-stijl tonen zijn volwassen vakmanschap. Valk schilderde door tot enkele jaren voor zijn dood. Hij overleed in 1986, op 89-jarige leeftijd.

Gedurende het leven van Hendrik Valk en na zijn overlijden zijn er enkele grote overzichtstentoonstellingen van zijn werk gehouden, onder meer in het Gemeentemuseum in Arnhem (1973), het Jan Cunen Centrum in Oss (1983), het Museum de Lakenhal in Leiden (1997), het Museum voor Moderne Kunst in Arnhem (2005) en het Museum Jan Cunen in Oss (2019). Veel van het werk van Hendrik Valk is in bezit van collectioneers en diverse musea. Zo hebben o.a. het Museum De Lakenhal in Leiden en het Museum Arnhem belangrijk werk van hem in de collectie.

3. **Beleid**

Het beleid van de Stichting Hendrik Valk is gebaseerd op twee pijlers: het beheer van 'de collectie Valk' (A) en het levend houden van de belangstelling voor het oeuvre van Hendrik Valk (B) door het regelmatig presenteren van zijn werk (B.1) en door het anderszins vestigen van aandacht op zijn persoon en werk (B.2).

A. Het beheer van 'de collectie Valk': database, archief, vervalsingen en rechten

'De collectie Valk', in bezit van de erven Valk, bestaat uit ca. 600 schilderijen en tekeningen; kleinere schetsen en bladen grafiek (werk in oplage) niet meegerekend. Er is ook een archief (brieven, aantekeningen etc.) dat gerelateerd is aan de collectie.

De afgelopen jaren is een globale indeling gemaakt van het werk, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen:

- * Werken met belangrijke kunsthistorische waarde en van museale kwaliteit die in aanmerking komen voor verkoop, dan wel langdurig bruikleen of schenking aan musea;
- * Werken die kunnen worden verkocht via de particuliere markt (galeries, verkoopexposities);
- * Werken die de erven Valk het liefst in de familie willen houden, als 'kerncollectie'.

De collectie is voor het overgrote deel ondergebracht in een (tijdelijk) depot te Utrecht. Hier werkt de stichting nu, en in de komende tijd, aan het collectiebeheer. Volgens een plan van aanpak worden de werken geïnventariseerd en in een database geregistreerd. In deze digitale database kunnen zaken inzichtelijk worden gemaakt, bijvoorbeeld in hoeverre restauraties of inlijstingen nodig zijn, en hoe de actuele samenstelling van de 'collectie Valk' precies is. Deze informatie is o.a. van belang voor toekomstige exposities of verkopen uit de collectie.

Bij de inventarisatie worden ook werken in kaart gebracht die niet meer in bezit van de erven Valk zijn. Deze zijn reeds eerder, deels tijdens Valks leven, verkocht of geschonken en bevinden zich elders. Zo wordt gepoogd om het **gehele oeuvre van Valk** (ca. 1500 werken) zoveel mogelijk in beeld te krijgen. Ook dit is van belang voor toekomstige activiteiten.

De komende tijd zal ook vervolg worden gegeven aan de overdracht van het archief van Hendrik Valk aan het RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis in Den Haag, zodat

beheer en ontsluiting van dit archief duurzaam is gewaarborgd. Hiervoor is directeur van de Stichting reeds in overleg getreden met het RKD.

Het komt nog herhaaldelijk voor dat vervalsingen van het werk van Hendrik Valk op de markt worden aangeboden, in sommige gevallen zelfs via gerenommeerde veilinghuizen. Door haar actieve houding op dit terrein wordt de stichting de laatste jaren steeds meer benaderd door partijen uit de kunsthandel en het veilingwezen om werken van tevoren op authenticiteit te checken. Behalve door een stijlanalyse en bestudering van de signatuur kan dit bijvoorbeeld door gegevens als opusnummer en titel te vergelijken met de identificatie in Valks eigen aantekenboekje. Zo lukt het vaak om vervalsingen tijdig te signaleren en uit de markt te halen.

De website van Hendrik Valk heeft aan deze problematiek een aparte pagina gewijd. Aspirant kopers kunnen via de website de Stichting benaderen en om advies vragen.

Tot slot is een belangrijke stap gezet in het beheren (en beschermen) van het werk van Valk in bredere zin, d.w.z. dat de behartiging en afhandeling van de auteursrechten op het werk van Hendrik Valk – het beeldrecht en het volgrecht – per maart 2018 zijn ondergebracht bij de organisatie Pictoright. De Stichting Hendrik Valk treedt in dit geval op als contactpersoon voor de erven Valk.

B.1 Het presenteren van het oeuvre van Hendrik Valk

Het regelmatig presenteren van het werk van Hendrik Valk op prominente plekken als musea en galeries of kunstbeurzen is de beste manier om zijn werk bij het publiek te promoten. Sinds de oprichting van de stichting zijn er al vele belangwekkende exposities van Valk gehouden. Na o.a. tentoonstellingen in Veendam en Riga (2011-2012), Amersfoort (2014) en Leiden (2015), volgden in de afgelopen periode twee exposities in Hernen (2016 en 2019), een presentatie *De Tulpen van Hendrik Valk* in Lisse en een grote overzichtstentoonstelling *Hendrik Valk, kunstenaar van de klare lijn* in Museum Jan Cunen in Oss in 2019. Bij de laatste tentoonstelling verscheen tevens een vernieuwde heruitgave van de monografie over Hendrik Valk uit 2005.

In de jaren van de corona-pandemie waarin de hele culturele sector vrijwel stillag, was er eind 2021 een kleine, maar bijzondere expositie bij galerie Chá x Art in Amsterdam. Valks minimalistische natuurweergave werd hier overtuigend in verband gebracht met de Chinese natuurbeleving, die op eenvoud en stilte is gericht.

De komende jaren zal deze lijn van het combineren van museale tentoonstellingen naast kleine presentaties worden voortgezet en zo mogelijk worden uitgebouwd. Net als eerder zal de stichting niet alleen met diverse instellingen samenwerken, maar ook zelf initiatieven ontplooiën.

Een deel van de collectie Hendrik Valk vertegenwoordigt een belangrijke kunsthistorische en museale waarde. De stichting vindt dat deze collectie een blijvende plaats verdient in enkele vooraanstaande Nederlandse musea. Dit kan o.a. via het langdurig in bruikleen afstaan of het schenken van werken die hiervoor in aanmerking komen. Zo is in 2015 een belangrijke schenking gedaan van ruim 20 werken aan Museum de Lakenhal. Eind 2021 is Valk opgenomen in de collectie van het Rijksmuseum, dat twee van zijn zelfportretten als schenking aanvaardde. Een van deze zelfportretten werd direct opgenomen in de presentatie van de 20^e eeuw in het museum. Een mijlpaal, die hopelijk ook in andere musea tot een bredere vertegenwoordiging van het werk van Valk zal leiden. Hiervoor zal de stichting actief diverse musea benaderen.

B.2 Het anderszins vestigen van aandacht op de persoon van Hendrik Valk en diens werk

Uitreiking Hendrik Valk Prijs

De uitreiking van "de Hendrik Valk Prijs" in samenwerking met de Arnhemse Hogeschool voor de Kunsten ArteZ en Museum Arnhem vond plaats van 2010 tot 2016. Deze prijs was de laatste jaren

geëvolueerd naar een nieuwe formule waarbij veelbelovende afgestudeerde studenten van ArtEZ konden deelnemen aan “de Hendrik Valk Netwerkdag”. Hierbij kwamen ze in contact met professionals uit het culturele veld. Onder andere vanwege een gebrek aan middelen en de hoge werklast om deze dag te organiseren kwam hier in 2017 een einde aan. Met Museum Arnhem, dat wegens een grote verbouwing tot medio 2022 gesloten was, zal worden bekeken of, en zo ja op welke wijze, de Hendrik Valk Prijs in de nabije toekomst mogelijk een nieuw leven kan worden ingeblazen.

Website en social media

Er is een website www.hendrikvalk.nl. Hierop staat informatie over leven en werk van Valk. Ook worden nieuwsberichten over de kunstenaar en activiteiten van de Stichting Hendrik Valk gedeeld. Deze website wordt goed bezocht en regelmatig maken bezoekers gebruik van het contactformulier om een bericht te sturen aan info@hendrikvalk.nl. Het contact met nieuwe geïnteresseerden in het werk van Hendrik Valk wordt op deze laagdrempelige wijze eenvoudig gelegd. Via de website kunnen mensen zich ook opgeven voor het ontvangen van een Nieuwsbrief van de Stichting Hendrik Valk.

Wel zal de website inhoudelijk worden gereviseerd, onder andere door een aantal teksten in het Engels aan te bieden en door meer afbeeldingen van werken op te nemen.

Ook het gebruik van Facebook en Instagram om bij nieuws of evenementen op een snelle en efficiënte manier een bredere groep geïnteresseerden te bereiken, zal in de komende jaren worden voortgezet en zo nodig worden uitgebouwd.

Publicaties en kaartenmapjes

Zoals reeds aan bod kwam heeft de stichting de afgelopen jaren in samenwerking met verschillende musea enkele publicaties over Hendrik Valk gerealiseerd. Het gaat om:

- * het boekje *De Tulpen van Hendrik Valk* (2019), gerealiseerd in samenwerking met Museum De Zwarte Tulp in Lisse. Tekst: Caroline Roodenburg;
- * de monografie *Hendrik Valk 1897-1986* (2019), een vernieuwde heruitgave van het boek van Alex de Vries uit 2005. Deze nieuwe publicatie verscheen bij uitgeverij Waanders in Zwolle en werd in samenwerking met Museum Jan Cunen in Oss gerealiseerd, ter gelegenheid van de Hendrik Valk expositie. Tekst: Alex de Vries en Caroline Roodenburg

Daarnaast heeft de stichting bij Bekking & Blitz Uitgevers in Amersfoort in 2015 twee kaartenmapjes van Hendrik Valk laten maken met de thema's 'bloemen' en 'muziek'. Deze mapjes zijn een groot succes. In 2020 is een nieuwe druk van de bloemen-mapjes uitgekomen en is in principe met de uitgeverij afgesproken om een nieuw kaartenmapje met het thema 'bomen' of 'landschap' samen te stellen. Deze uitgave is in voorbereiding.

4. Activiteitenkalender 2022-2025

2022

- * Voortgang van de collectie-inventarisatie in het depot in Utrecht.
- * Revisie website
- * Overleg met Museum Arnhem over een betere vertegenwoordiging van het werk van Hendrik Valk in de museumcollectie en het (op termijn) houden van een (overzichts)tentoonstelling van Valk in het museum. In dit overleg ook verkennen of er mogelijkheden zijn voor een herleving van de Hendrik Valk Prijs in een nieuwe vorm.

2023

- * Reviseren website afgerond
- * Voortgang van de collectie-inventarisatie in het depot in Utrecht
- * Andere musea benaderen voor verwerving werk van Valk.
- * Uitgave nieuw kaartenmapje Hendrik Valk.
- * Overdracht Archief Hendrik Valk in RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis, Den Haag

* Verkooptentoonstelling Valk in Hernen

2024

* Collectie-inventarisatie afgerond. Beslissing over permanent depot.

* Voorbereiding tentoonstelling in een museum

2025 of later

* Museale tentoonstelling van Hendrik Valk, in binnen- of buitenland.

* Tentoonstelling rondom de klare lijn/Joost Swarte en Valk?

5. Financiën, bestuur en directie

Financiën

Zoals uit de op de website gepubliceerde jaarrekeningen blijkt zijn de inkomsten en uitgaven van de stichting beperkt. Inkomsten worden niet actief bij derden geworven. Wel komt het voor dat bij publicaties in samenwerking met musea en uitgeverijen gebruik wordt gemaakt van projectsubsidies en specifieke fondsen. Op het moment dat de stichting ten behoeve van haar werkzaamheden financiële middelen nodig heeft, wordt daarin voorzien door donaties van de erven Valk. In dit verband moet worden gedacht aan vergaderkosten en kosten die worden gemaakt ten behoeve van het organiseren van tentoonstellingen.

Buiten de begroting van de stichting vallen kosten die de erven Valk maken ten behoeve van de in hun bezit zijnde 'collectie Valk'. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om kosten voor het huren van depotruimte en het inlijsten van werken.

Bestuur

Het bestuur van de stichting bestaat uit:

- Paul Frielink, voorzitter
- Willemijn van den Berg, secretaris
- Tatiana Klinkert, penningmeester
- Maroesja Klinkert, bestuurslid
- Bastiaan Geleijnse, bestuurslid.

Er is een rooster van aftreden dat tijdens elke jaarvergadering opnieuw wordt vastgesteld. De bestuursleden ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden.

Directie

De directeur van de stichting is de kunsthistorica Caroline Roodenburg.

De directeur ontvangt jaarlijks een bescheiden vergoeding. Deze worden in de jaarrekening verantwoord onder het kopje 'Directiekosten'.